

ρατεταμένα χειροκροτήματα» και «οὐρανομήκεις ζητωκραυγὰς». Καί ἔτσι, πάει λέοντας.

Ποιὸς ἀπὸ τοὺς Ἑλλαδίτες δὲν ἔχει Ἑλλαδικὴ ἀντίληψη; Ποιὸς ἔχει νὰ στενοχωρηθεῖ γιὰ κείνο ποὺ μποροῦσε νὰ εἶχε γίνει καὶ δὲν ἔγινε, ἢ γιὰ κείνα ποὺ δὲν τὰ κατάφεραν καλά, ἢ γιὰ τοὺς ἀναριθμητοὺς Ἕλληνας ποὺ θὰ πρέπει ἢ νὰ γίνουν Βούλγαροι ἢ νὰ φύγουν ἀπὸ τοὺς τόπους ποὺ εἶναι πατρίδα τους, πατρίδα ἄλλο τόσο Ἑλληνικὴ ὥστε Ἑλληνικὸς εἶναι καὶ ὁ Μωριάς ἢ ἡ Ρούμελη; Καὶ ποιὸς ἄλλος παρὰ κακόβουλοι ἐχθροὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ κόμματος, γιὰ προσωπικοὺς λόγους, μποροῦν καὶ νὰ ξεστομίσουν κἀν τὴν ἀμφιβολίαν τους: «Μὰ τὴν ὥρην ποὺ ἡ Ἑλλάδα γίνεται ἀπὸ 64.000 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα 84.000, τί γίνεται ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Σερβία;» Ἄν ἡ Βουλγαρία γίνεται, τζάμπα καὶ μὲ τὴ βοήθειά μας, **μεγάλῃ Βουλγαρία**, διπλὴ δηλαδή παρ' ὅ,τι ἦταν καὶ μὲ λιμάνια στὸ Αἰγαῖο, καὶ βάζουμε στὸ κεφάλι μας γιὰ τὰ μελλούμενα χρόνια τοῦ ἔθνους μεπελάδες χίλιες μύριες φορές χειρότερους ἀπὸ τὸν μεπελά τῶν Τούρκων, κατεβάζοντας τοὺς Σλαῦους ἐμεῖς καὶ δυναμώνοντας τους, τί μᾶς μέλει ἐμᾶς τοὺς Ἑλλαδίτες; Δὲν πάει νὰ γίνει ὅ,τι θέλει καὶ Βουλγαρία καὶ Σερβία, ἀφοῦ ἐμεῖς εἴμαστε εὐχαριστημένοι μὲ τὸ κράτος μας καὶ μᾶς παινοῦνε κιόλας οἱ Εὐρωπαῖοι γιὰ τὸν πρωθυπουργό μας; Καὶ ἂν μάλιστα μᾶς λάχει **καὶ ἡ Θεσσαλονίκη**—πρᾶμα ὄχι ἀδύνατο οὔτε καὶ πολὺ σπουδαῖο, γιατί θὰ πάρουμε μόνῃ τὴν πολιτεία καὶ λίγα χιλιόμετρα γύρω καὶ σὲ δέκα χρόνια μέσα τὰ Σερβικὰ καὶ Βουλγάρικα λιμάνια στὴν Ἀδριατικὴ καὶ στὴν Ἀσπρὴ θάλασσα θὰ ρουφήξουν ὅλο τὸ τωρινὸ ἐμπόριο τῆς Θεσσαλονίκης— ἔ, τότε ποιὸς μᾶς πιάνει;

Τὸ ὄνομα «Θεσσαλονίκη» εἶναι μάγια φορτωμένο, ἀντιλαλεῖ σὰν κανόνι, καὶ λάμπει στὰ μάτια τοῦ λαοῦ σὰν τὸ ἄστρο τῆς αὐγῆς, καὶ μόνο αὐτὴ νὰ κάνομε δική μας, ὁ Βενιζέλος δὲν πέφτει ἀπὸ τὴν Πρωθυπουργία—πρᾶμα ἀδιάφορο.

Ποιὸς θὰ κοτῆσει τότε νὰ βγάλει τσιμουδιά;

Ὡς τόσο τὰ 3)4 τῆς Μακεδονίας, ὅλη ἡ Θράκη ἐχτὸς ἀπὸ τὴν Πόλην θὰ εἶναι Βουλγαρία, καὶ ὁ Ἀρβανίτης θὰ ἀρπάξει στὸ δικό του κράτος τὴ μισὴ Ἠπειρο.

18 Δεκέμβριον 1912

ΒΡΟΥΤΟΣ

Βγήκε τοῦ Ποιητῆ μας τὸ καινούριο βιβλίον «**Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ Η ΜΟΝΑΞΙΑ**» καὶ πουλιέται τρεῖς δραχμὲς στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστία». Γιὰ τὸ καινούριο βιβλίον τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ θὰ γράψω στὸ ἐρχόμενο φύλλον ὁ Κριτικὸς τοῦ Νουμά.

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ (*)

Ἄρρωστε, δὲς, λαμπρὰ σβύνει ἡ μέρι
τριανταφυλλὶ προμήνημα τοῦ Χάρου.
Τόση γαλήνη στὰ γεμάτα χάρου,
ποῦ μοῖρα σοῦ χαρὶς ἀνοιχτοχέρι.
Καὶ στὸ νυό, ποῦ ἄσπρος φαντάζει πέρι
σὰ νᾶγιναν κολόνες τοῦ μαρμάρου
οἱ ἀρμονίες ἐνὸς ὕμνου τοῦ Πινδάρου
πήζοντας ξάφνου μὲς στὸν ἅγιο ἀγέρι,
ἔμπα, κοίμου, καὶ ὁ ὕπνος θὰ σὲ γιάνει,
θὰ ὄνειρευτεῖς τὴν Ὀμορφιὰ τὴν ἴδιαν
ποῦ μὲ τὸ ἀρχαῖο τραγούδι θὰ γλυκάνει
τῆς καρδιάς σου τὰ θλίβερα ξεσκλίδια.
«Τὸν ποῦ ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς πεθνήσκει νέος.
Μὴν ξυπνᾷς, εἶμαι ὁ Θάνατος ὁ Ὁραῖος».

Λ ΜΑΒΙΛΗΣ

Λ. ΜΑΒΙΛΗΣ

Ἡ «διπλὴ βουλή» ποῦ ἦρθε γιὰ τὴν ἀναθεώρηση τοῦ συντάγματος ἔκανε γνωστὸ καὶ παραέξω ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου ἔζησε καὶ ἀπέθανε ὁ Σολωμός, τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἀρχοντικὴ μορφή τοῦ Μαβίλη. Πρὶν, λιγοστοὶ μόνο, ἀφοσιωμένοι στὴ λατρεία τῶν ὠραίων γραμμάτων ἤξεραν τὸν ποιητὴ τῶν σονέτων, ποῦ εἶχαν δημοσιευτεῖ, μὲ ὑπογραφή τὸ ἀρχικὸ τοῦ ὀνόματός του ψηφίον, στὸ περιοδικὸ ἢ «Τέχνη». Ὁ Κερκυραῖος ποιητῆς, ὁ μαθητῆς καὶ στενὸς φίλος τοῦ Πολυλά, ποῦ εἶχε περάσει τὰ νεανικὰ του χρόνια στὴ Γερμανία, ζούσε, ὅπως ἤξεραν, στὸ ὄνειριασμένο νησί μὲ τὰ μαυροπράσινα κυπαρίσσια, ἀπομακρυσμένος ἐπίμονα ἀπὸ τὴ δημοσιότητα, ἀποτραδηγμένος στὴ σιγαλιά, μέσα στὴ στενὴ συντροφιά λίγων φίλων.

Ἔτσι τονὲ γνωρίσαμε στὰ 1906, τὸν Ὀκτώβριον, στὸ Ἀναγνωστήριον τῆς Κερκύρας, τὴν ὥρην τοῦ τρυφεροῦ μυστικισμοῦ, δταν ἀνάδουν τὰ φῶτα, μέσα στὸ σαλόνι, ὅπου μᾶς ἀντίκρινε ἀπὸ τὸν τοῖχον ἢ ἀυστηρὴ μορφή τοῦ Πολυλά. Τὰ μάτια του καὶ ἡ βαθεῖα τοῦ προσώπου του γαλήνη μᾶς ἔκαναν ἐντύπωση. Σπάνια ἔτυχε νὰ ἰδοῦμε μάτια γαλανὰ σὰν τοῦ Μαβίλη. Συνήθως τὰ μάτια ποῦ λέμε γαλανὰ, εἶναι πιὸ πολὺ γκριζὰ. Τοῦ Μαβίλη εἶχαν τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ μιᾶς ὠραίας ἡμέρας. Εἶτανε κουρασμένα, ὄνειριασμένα καὶ νοσταλγικά. Τὸ δλύμπιον κεφάλι

* Τὸ ξανατυπώνουμε γιατί στὸ περασμένο φύλλον βγήκε μὲ ἀρκετὰ λάθη.

λι του έστεκε στερεό άπάνω στο δρύινο κορμί του, και στο πρόσωπό του με τάδρα χαραχτηριστικά, και τὰ χρυσόξανθα γένεια, βασίλευε άτάραχτη στοχαστική γαλήνη. Τὰ κινήματά του είτανε μετρημένα και συμαζεμένα, και οί τρόποι του, γιομάτοι καλοσύνη, είταν έξαιρετικά λεπτοί κ' εύγενικοί, δίχως προσπάθεια ή έπιτήδευση.

Ο Μαρτίλγς είτανε στη ζωή του ό σωστός gentleman, ό άριστοκράτης του ήθους. «Είμαι, λέει ό Amiel, ό άνθρωπος ό ελεύτερος, ό άνθρωπος που είναι πιό δυνατός από τὰ πράματα, και που αίστάνεται ότι εκείνο που έχει σημασία και πρωτεύει μέσα σ' όλα τάλλα τυχαία χαρίσματα του πλούτου, τής κοινωνικής σειράς, τής δύναμης, είναι τό πρόσωπο, και άποτελεί την έσωτερική και πραγματική αξία του άτομου. Είναι ό άνθρωπος ό κύριος του έαυτού του, που σέβεται τον έαυτό του, και που κάνει νά τονέ σέβονται. Η ούσία του είναι ή έσωτερική κυριαρχία».

Η ζωή του Μαρτίλγς είχε ένα άρωμα παλιού καιρού, του σοβαρού μεσαιωνικού ήπποτισμού. Είχε την εύγένειά του, την άφοσίωση στο ιδανικό, είχε την άκλόνητη πίστη, και τó σταθερό βήμα μέσα στη ζωή. Οί Μπαγιάρδοι του καλού καιρού θά τότε ζήλευαν. Δέν είτανε κι αυτός, όπως κ' εκείνοι, άφοβος και άψευγάδιαστος—sans peur et sans reproche ;

Με βάθος τέτοιο στο χαρακτήρα, είταν ό Μαρτίλγς προικισμένος με τὰ ωραιότερα πνευματικά χαρίσματα. Είταν έξαιρετικά πλασμένος για την άπόλαυση του Ωραίου, και την ψηλή έχτίμηση των έργων τής Τέχνης. Η αίσθητική του σύγυρη, ψηλή, άυστηρή. Είχε μιá διάνοια άνοιχτή στις διάφορες μορφές τής φιλοσοφικής, ιστορικής και έπιστημονικής σκέψης. Είχε ό ίδιος μιá σκέψη ξάστερη. Στη συζήτηση μάς έκανε συχνά ένιύπωση ή λογική του με τή μαθηματική τής άκριβολογία. Η ποιητική του διάθεση δέν τον έβλαπτε καθόλου σε τούτο, μάθημα λαμπρό για τó πλθος εκείνων που φαντάζονται πως ό Πήγασος με τó νά έχει φτερά δέ δέχεται τó χαλινό του Λόγου. Οί καλύτεροι ποιητές πιστεύω πως είτανε πάντοτε και οί άνθρωποι που είχαν την άυστηρότερη Λογική.

Νωρίς είχεν άρχισει τή φιλολογική του μόρφωση. Εύτύχησε νά γνωρίσει, πολύ νέος άκόμα, και νά συνδεθεί στενά με τον Πολυλά. Είτανε μαθητής, όταν τονέ βοήθησε στην άντιγραφή τής μετάφρασης τής Οδύσειας. Η στενή αυτή φιλία γιομάτη σεβασμό από μέρος του ποιητή, και από μέρος του βαθυστόχαστου κριτικού γιομάτη συμπάθεια κ' έχτίμηση, διατηρήθηκε ως στις στερνές μέρες του Πολυλά, και έπειτα, όταν απέθανε ό Πολυλάς μετα-

μορφώθη μέσα στην ήπποτική ψυχή του ποιητή σε λατρεία θρησκευτική προς τον κριτικό «που είχε σαν τή μέλισσα βυζάζει όλη την ποιητική σοφία του Σολωμού».

Δέν είτανε λιγώτερο σημαντική ή κοινωνική άτμοσφαίρα, όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε ό ποιητής. Τὰ βλογημένα νησιά του Ιονίου είδανε, σαν τὰ λουλούδια που περνούνε από πάνω τους με τὰ ζεστά τους τὰ χρώματα, νά βλαστήσει και νά φυλλορριήσει λιγόζωο τó άνθος ένός πολιτισμού. Ο πολιτισμός αυτός άνήκει πια στην ιστορία. Είχε την άρχή του στη μόρφωση τήν Ιταλική. Πολιτισμός καλλιτεχνικός και φιλολογικός. Και μ' όλην όμως την Ιταλική επίδραση, άδιάκοπη και γερή, πήρε μάλιστα στο ΙΟ' αιώνα χαρακτήρα και συνείδηση. Έδωσε τó Σολωμό. Ο Σολωμός είναι από μιá μεριά τó ύψος και ή πρωτοτυπία του Ιονίου πολιτισμού.

Τή δύναμη αυτής τής ζωής, ήρθε κατόπιν ή Ένωση των νησιών με την άλλην Ελλάδα νά την κόψει. Ο άνώτερος Ιόνιος πολιτισμός, περιορισμένος σε μικρή έχταση, και γι' άλλους λόγους δέν μπόρεσε τότε νάνεβάσει ίσα μ' αυτόν, και νάφομοιώσει την άλλη κατώτερη Ελλάδα μόνο που τής έδωσε μερικά πρόσωπα. Έπικράτησε ή αντίθετη μόρφωση, άποκλειστικά γραμματική, καθόλου κλλιτεχνική, καθόλου τής ζωής, που είχε παράδοση κι αυτή και ιστορία — και έδρα τó Βυζάντιο. Η Πόλη έφαιε τήν Κέρκυρα.

Στο Μαρτίλγς σταματά ή κερκυραϊκή παράδοση· τελειώνει μαζί του ή σειρά των ποιητών που έδγαλε ό Ιόνιος πολιτισμός. Πολλές φορές με τó χρυσόξανθο κεφάλι του, τὰ μάτια του που είτανε σαν κουρασμένο δειλινό, τή βαθειά του προσώπου του γαλήνη, έμοιαζε σαν ήλιος που πάει νά βασιλέψει. Είταν έτσι σά μιá συμβολική παράσταση τής ποιητικής σχολής που πήγαινε νά δύσει μαζί του.

Στη Γερμανία εξακολούθησε τις σπουδές του ό Μαρτίλγς. Πέρασε εκεί τή νιότη του με κάποιες διακοπές, δέκα ως δώδεκα χρόνια. Τόν περισσότερο καιρό έμεινε στην Έρλάγγη με τó περίφημο Πανεπιστήμιο. Σπούδασε, μα και έζησε πολύ στη Γερμανία. Οί σπουδές του είτανε φιλολογικές και φιλοσοφικές. Διάβασε Kant, και τον τράβηξε ή φιλοσοφία του Schopenhauer. Ο ματεριαλισμός, που είχε άκόμα πέραση, τον άφησε ψυχρό. Από τή Γερμανία, είχε λάθει μέρος στην έκδοση περιοδικού φιλολογικού μαζί με τον Πολυλά, τó Γλαύκο Πόντιο και άλλους. Είχε άρχισει τότε στην Ελλάδα ή ζύμωση εκείνη που έδγαλε τó γλωσσικό ζήτημα και τó δημοτικισμό. Ο Μαρτίλγς εργάστηκε μ' ένθουσιασμό, αλλά τó περιοδικό άπόμεινε στην άγγελία.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αφ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συνδρομές (δρ την τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητής ἢ δὲν προπλερώσει τὴν συνδρομή του.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περυσμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια, καὶ στὶς ἐπιχειρήσεις σ' ὅλα τὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

Τὸν Πολυλά, πού τοὺς συγκέντρωνε ὄλους, τὸν εἶχε τραβήξει ἡ πολιτικὴ.

Ἀπὸ τὴ Γερμανία ὁ Μαβίλης γύρισε στὴν Κέρκυρα. Ζούσαν ἐκεῖ ἀποτραβηγμένοι, ἕως τελευταῖα, ὅπου τὸ στρατιωτικὸ κίνημα ἔφερε τὴν Ἐθνοσυνέλευση καὶ τὴν ἀλλαγὴ τῶν προσώπων στὴν κυβερνήση τῶν δημοσίων. Ἡ ἐπανάστασις τῆς Κρήτης στὰ 96, κ' ἡ Ἡπειρο στὰ 97 τὸν εἶδαν πολεμιστὴ καὶ παλληκάρι. Ποιητὴς καὶ penseur ζοῦσε στὴν Κέρκυρα μὲ τὴν Τέχνη, στὴ συντροφιά τῶν βιβλίων καὶ τῶν φίλων, ἕσους τοῦ εἶχε ἀφήσει ὁ Θάνατος. Εἶχε τὸ ἐνδιαφέρον πάντοτε ἀνοιχτὸ γιὰ ὅ,τι ἀνθρώπινο, καὶ σὲ κανένα δὲν μπορούσε νὰ ταιριάσει καλύτερα ὁ στίχος τοῦ ποιητῆ — ἀνθρώπος εἰμί, πάντα τ'ἀνθρώπου μέλει μοι.

Ἀπὸ ἄλλη κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ δράση τὸν κρατοῦσε μακριὰ ἡ θεωρητικὴ του φύση, καὶ ἡ ὀριστικὴ ἀποτυχία στὴν Κέρκυρα τοῦ πολιτικοῦ κόμματος τοῦ Πολυλά, καὶ ἡ γενικὴ ἐξαχρείωση. Γι' αὐτό, οὔτε ἀξίωμα θέλησε κανένα νὰ δεχτεῖ, οὔτε στὴν πολιτικὴ νὰ κατέβει, στὸ πλευρὸ τοῦ ἀντίθετου κόμματος, καθὼς τοῦ εἶχαν προτείνει, ὅταν ἀπέθανε ὁ Πολυλάς.

Ἡ τελευταία πολιτικὴ μεταβολὴ τὸν εἶχε γιομίσει ἀπὸ ἐθνικὴ αἰσιοδοξία. Τὴν εἶδε σὰ μιὰν ἀναγέννηση. Καὶ ὅταν τὸν ἐζήτησαν συντροφο, συνεργάτη καὶ σύμμαχο στὸν πολιτικὸ ἀγῶνα οἱ εὐγενικοὶ νέοι, καὶ ἀληθινὰ νέοι, τῶν Κορφῶν, δέχτηκε

ὁ Μαβίλης. Τὰ πολιτικὰ δὲν εἶτανε, βέβαια ἢ ἀποστολὴ του. Στὴ Βουλὴ μίλησε δυὸ φορές, τὴν πρώτη γιὰ νὰ ὑποστηρίξει τὴν ἐκλογὴ συμπατριώτη του βουλευτῆ, καὶ τὴν ἄλλη, στὴν ἱστορικὴ συζήτηση γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Τότε, σ' ἐκείνη τὴ μοναδικὴ ἀνεμοζάλη μέσα κ' ἐξω ἀπ' τὴ Βουλὴ, ὁ Μαβίλης εἶτανε ὁ ἱεροφάντης τῆς γλωσσικῆς ἰδέας. Ὁ λόγος τοῦ στὴ Βουλὴ εἶναι ἱστορικὸς. Ὁ ποιητὴς ὅταν ἀκρομελέτητα ἔλεγε τὸ στίχο τοῦ Αἰσχύλου — κρείσσον τείχους βωμός, ἄρρηκτον σάκος, — εἶτανε πρόσωπο αἰσχύλειο. Τί φρόνημα! «Ὅχι πλέον χάριν ἐμοῦ, ἀλλὰ χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτῆς τῆς Βουλῆς δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῆ τοιοῦτον ἄρθρον». Τέτοια λόγια τὴν ὥρα ἐκείνη ἕνας Μαβίλης μπορούσε νὰ τὰ πεῖ. Ἡ Βουλὴ, ἐννοεῖται, ψήφισε τὸ ἄρθρο.

Τὸ ποιητικὸ ἔργο τοῦ Μαβίλη, ὅσο ἔχει ὡς τώρα δημοσιευτεῖ, εἶναι λιγιστό. Εἶτε ἀπὸ μετριοφροσύνη εἶτε ἀπὸ συνείδηση καλλιτεχνικὰ ἐγωϊστικῆ, ὁ ποιητὴς δύσκολα ἀποφάσιζε νὰ φανερώνει στὸ δημόσιο τὰ ἔργα του. Ἡ ποίησις καὶ ἡ ποιητικὴ του κρατιέται ἀπὸ τὶς ἴδιες ἀρχές πού διατύπωσε στὴν ὕστερη ποιητικὴ περίοδόν του ὁ Σολωμός, καὶ πού συνοψίζονται: στὴν ὑποταγὴ ὄλων τῶν στοιχείων πού συντρέχουνε στὸ ἔργο, στὸ νόημα τῆς Τέχνης. Τὸ νόημα αὐτὸ τῆς Τέχνης, ἴσως ἀόριστο κάπως γενικά, προκειμένου γιὰ τοὺς «Ἐλευθέρους Πολιορκημένους» ἀνάπτυξε ὁ Σολωμὸς στοὺς «Στοχασμοὺς» πού συνοδεύουν τὸ ποίημα. Ἡ συγχώνευσις τῆς Ἰδέας καὶ τῆς μορφῆς εἶναι ὁ θεμελιακὸς γιὰ τὸ καλλιτέχνημα ἕρος. Χωρὶς ἡ ποίησις νὰ περιορίζεται στὴν τεχνικὴ, εἶναι ὅμως πάντοτε τέχνη, ἡ τέχνη τοῦ ρυθμικοῦ λόγου.

Ἡ λεπτόλογη προσοχὴ στὴ μορφή, ἀπόρροια τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, διακρίνει τὴν ποιητικὴ σχολὴ τοῦ Σολωμοῦ. Ὁ ποιητὴς πρέπει νὰ γίνῃ κύριος τῆς Τέχνης του, ὅπως ὁ μουσικὸς καὶ ὁ ζωγράφος.

Ὁ Μαβίλης ἔχει τὸ αἶσθημα τῆς μορφῆς. Τὰ σονέτα τοῦ, πού κρατοῦν αὐστηρὰ τὸν κλασσικὸν τύπο, δὲν παραβαίνουν ποτὲ τοὺς λεπτότερους ρυθμικοὺς καὶ μετρικοὺς κανόνες. Ἡ ρίμα εἶναι πλούσια. Ὁ στίχος ἔχει μιὰ κίνηση ἤρεμα εὐγενικὴ· ἄλλοτε σφιχτὸς καὶ συμαζεμένος, εἶναι πιὸ ἐσωτερικὸς: δίνει τότε τὴ μελαγχολία τῶν θυμητικῶν ὀνειρῶν, τὴ συγκεντρωμένη λύπη τοῦ δειλινοῦ, πού μαζεύονται σ' ἕνα δάκρυ. Ἄλλοτε ἔχει ἄπλωμα περισσότερο, εἶναι πιὸ ἀνοιχτός, πιὸ ἐξωτερικός, καὶ ταιριάζει στὸ λυρισμὸ πού ξεχύνεται. Ἄλλοτε πάλι ξετυλίγεται μὲ ρευστὲς μαλακότητες καὶ μουσικότητες σ' ἕνα ρυθμὸ ἀτέλειωτο σὰν τὴ γαλανὴ κυματωσιὰ τῆς θάλασσας, καὶ στὸ κύλημά του ἡ ψυχὴ, σὲ ἀπαλὴ με-

λαγχολία, υφαίνει τὸ ρεμβασμὸς τῆς ἀπάνω στὰ χορταρισμένα ρεποθέμελα τοῦ ἀρχαίου ναοῦ, μέσα στὴ φαιδρότητα καὶ τὴν παντοτεινὴ νιότη τῆς ὠραίας περιγύρα φύσης. Ἄλλοῦ, ἔπως στὰ τρίστιχα τοῦ «Excelsior» προχωρεῖ μὲ ρυθμὸ ἀποφασιστικό, μὲ στέρεο βῆμα γιομάτος ἀπὸ θέληση ἐνεργητικὴ καὶ ἡρωϊκὸς πόθος.

Ἡ ἀπόχρωση χαρακτηρίζει τὸ λιτὸ γραφικὸ ὕφος τοῦ Μαβίλη. Ἡ λέξη του, βελμένη μὲ προσοχή, εἶναι γραφικὴ καὶ ποιητικὴ. Ὁ ποιητὴς δὲν κινηγάει τὴ δυνατὴ ἐντύπωση μὲ τὴν ἐντονη λέξη, τὴ μεταφορά, τὴν ἔκφραση τὴν περιεργη. Δὲ βάζει χρώμα πολὺ καὶ λάμψη. Τὴ λέξη, ποὺ τὴ διαλέγει πάντοτε προσεχτικά, τὴ ζυγίζει κυρίως νὰ εἶναι ἰσόρροπη μὲ ὅ,τι θέλει νὰ ἐκφράσει, καὶ νὰ δίνει τὸν τόνο του. Τὸ ὕφος αὐτὸ γυρεύει πρὸ πάντων τὴν ἀπόχρωση, στὴν ποιητικὴ κυριολεξία καὶ στὸ χαρακτηριστικὸ μεταχείρισμα τοῦ ἐπιθέτου. Πολλὲς φορές ἡ λέξη ἢ κοινὴ δίνει τὸν ἰδιαιτέρου τόνο· ὁ ποιητὴς τὴ βάζει τότε καὶ τὴν ὁμορφαίνει. Δὲν εἶναι ὁ ποιητὴς, ἔπως λέει ὁ Baudelaire, σὰν καὶ τὸν ἥλιο, ποὺ ἐξευγενίζει ὅπου μπεῖ τὴ μοῖρα τῶν πραγμάτων; Ἐξ ἄλλου ἀγαπᾷ τὴ λέξη τὴ γραφικὴ, καὶ δίνει στίς εἰκόνες του μιὰ ἐξαιρετικὴ ἐνέργεια καὶ ζωὴ, ἔπως στοὺς στίχους αὐτοὺς ἀπὸ τὸ «Excelsior»:

Κι ἀνηφοροῦν οἱ βλάμηδες λεβέντες
στ' ἀέλειωτο φαράγγι, ὄλο χαλίκι,
μονοσκοῖνι μὲ γέλοια καὶ κουβέντες.

Κ' ἡ ποιητικὴ αὐτὴ εἰκόνα ἀπὸ τὴν Ἑλιά :

Στὴν κουφάλα σου φώλιασε μελίσι,
γέρικη ἐλιά, ποὺ γέρνει μὲ τὴ λίγη
πρασινάδα ποὺ ἀκόμα σὲ τυλίγει
σὰ νᾶθελε νὰ σὲ νεκροστολίσει.

Τὴν ποίηση τοῦ Μαβίλη τὴ διακρίνει αἴσθημα βελή. Μέσα στὸ ποιητικὸ ὄνειρό του σταλάζει τὸ δάκρυ καὶ περνάει ὁ θάνατος. Τὸ δάκρυ αὐτὸ εἶναι ἐξάϊσιο. Ἄ δὲν μπορεῖς παρὰ νὰ κλαῖς τὸ δεῖλι.... Ὁ ποιητὴς δὲν κλαίει ἀτομικά του πάθη. Δὲν εἶναι «τὸ ἀθέλητο δάκρυ τῆς πλήξης» ποὺ διακρίνει στὸ μάτι τοῦ ἀναγνώστη του ὁ Baudelaire, ἢ τὸ νευρικὸ δάκρυ τοῦ Musset, «τὸ μόνον καλὸ ποὺ γνώρισε στὸν κόσμον». Εἶναι τὸ καθολικὸ δάκρυ τοῦ κόσμου, ἡ μελαγχολικὴ θεωρία τῆς ζωῆς. Ὁ πόνος τῆς ζωῆς. Τῆς ζωῆς ποὺ ἔχει μάγια, ποὺ εἶναι ὁμορφη, μὰ ποὺ βγαίνει ἄδωρο δῶρο, καὶ ποὺ ἀφίνει φεύγοντας, ἔπως ἡ πεταλούδα τὸ χνούδι, τὴν πίκρα.

Ἡ ἀγία θεωρία τοῦ θανάτου ἔρχεται μέσα στὸ νειρο τοῦ ποιητῆ μὲ τὴν παρηγοριὰ τοῦ φίλου. Ἡ αἰώνια γαλήνη. Σὰ φίλο θὰ τὸν ἀντίκρουσε καὶ τώρα ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητῆ. Καὶ τώρα ἐκεῖ κάτω.... Ὁ

ποιητὴς καὶ ὁ φίλος μὰ ἀφίνει τὴ λύπη τοῦ χωρισμοῦ.

Ἄς τὸν φέρουν στὴν ἀνάπαυσή του Ἀγγέλων
πτέρυγες καὶ ὕμνοι.

Σ. Α. ΠΑΡΑΠΕΡΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΜΩΣΑΤΚΑ

ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Λ. ΜΑΒΙΛΗ

Τὰ μάτια Σου εἶδα τὰ μεγάλα
Σὰν τῆς Σιωπῆς, καὶ πιὸ πολὺ
Γλυκὰ ἀπὸ Γυρισμοῦ φίλι
Καὶ ἀπ' τῆς Μανούλας μας τὸ γάλι.

Κάτι πιὸ ἀπόκοσμο, μὲς στᾶλλα
Τῆς Γῆς, νὰ βλέπουν, ποὺ σφιλεῖ
Καὶ ἡ πιὸ μικρὴ δροσοῦλας στάλι
Μὰ ποὺ καὶ ὁ Αἰθέρας μόλις κλεῖ.

Τὸ ἀσύλληπτο τὸ Κάτι ἐκεῖνο
Θωρῶ στὸ βλέμμα Σου, πιὸ ἀγνὸ
Καὶ ἀπὸ τὸν πάλλευκο τὸν κρῖνο

Καὶ ἀπ' τὴν Παρθένο πιὸ σεμνό...
Νεραΐδινη ἢ ὄψη Σου ἀγαλμάτων
Μὲ βάθρα τους, ἀφροὺς κυμάτων...

Σπέτσες 1912 12 14 ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΥΧΤΕΣ

ΣΤΟ Λ. ΜΑΒΙΛΗ

Τῆς δάφνης, ποὺ σοῦ στόλιζε τὸ μέτωπο, Τεχνίτη,
εἶχε κοπῆ ἀπ' τὸν Παιρνασσὸ τὸ τρυφερὸ κλαδί
μὰ ἐσὺ καὶ δάφνη ἐγύρευες, ποὺ βλάσταινε στὴν Κρήτη
καὶ τώρα δάφνη ἐγύρευες στὴ σκλαβωμένη γῆ.

Μὰ ἐκεῖ στὴ γῆ τῶν δεκαφτὰ μὲ τὴν Κερὰ Φροσύνη
ὄραματίστης τίς ἀγνὲς νυφούλες τῶν νερῶν
τῆς Λίμνης καὶ σοῦ πόθησεν ἐκεῖ ἡ ψυχὴ νὰ μείνη
σιμὰ στοὺς θρύλους ἔνδοξων καὶ παλαιῶν καιρῶν

ΑΡΓΥΡΗΣ Ν. ΚΟΡΑΚΑΣ

— Ἀπὸ τὸ ἄλλο φύλλο, πρῶτο τῆς καινούριας χρονιάς
ἀν' ὁ τόπος μᾶς παίρνει, θ' ἀρχινήσουμε τὸν «Ἀρχισυν-
τάχτη» τοῦ Ταγκόπουλου, ποὺ παραστάθηκε τὸ περασμένο
καλοκαίρι στὸ θέατρο Μαρίας Κοτοπούλη.